

De Tijd reikt voor de eerste keer de Young Vision Award uit. Een prijs voor jongeren met een duidelijke visie op de toekomst. Hoe denken zij over de economie en de samenleving van morgen?

Tot vrijdag publiceert De Tijd de visies van de vier genomineerden. De winnaar van de Young Vision Award ontvangt 5.000 euro en een busreis naar Londen.

Next-Gen onderwijs

Het eerste kwart van een mensenleven bestaat vooral uit leren, waarvan het overgrote deel plaatsvindt op scholen. Je leert er niet enkel over interessante wiskunde of biologie, je pikt er ook sociale vaardigheden op en je maakt vrienden. Tot zover wat een school zou moeten zijn, nu even naar de werkelijkheid. De scholen in Vlaanderen zijn een ramp. De methodologie om les te geven is hopeloos verouderd. Leerkrachten worden vast benoemd en presteren ondermaats, wat leidt tot desinteresse bij de leerlingen. Bovendien worden in een hiërarchie zeer snel klikjes gevormd, wat niemand ten goede komt. Ik vraag me al jaren af hoe het mogelijk is dat de belangrijkste sector van een economie het opleiden van nieuwe werknemers en werkgevers - zo stiefmoederlijk behandeld kan worden. Kritiek leveren is natuurlijk altijd eenvoudig. Maar ik zal mijn visie op onderwijs neerschrijven zodat de dames en heren politici eindelijk eens gaan beseffen waar de toekomst gevormd wordt. Niet in de Kamer of de Senaat, maar in de klaslokalen van afstandse scholen.

HEDEN

Een kale, bakstenen kubus. Binnen zitten zo'n 25 leerlingen voorovergebogen te pennen. Ze hebben geen tijd om na te denken over wat ze noteren, ze moeten gewoon noteren, nadenken is voor een andere keer, misschien. Vooraan leest de leerkracht voor, in een hoog tempo, want hij moet op schema blijven. Een leerlinge vraagt haar buur of die even kan uitleggen wat ze net hebben genoteerd. De leerkracht vraagt om stilte, interactie en uitwisseling van ideeën zijn storend voor al wie wel tevreden is met het hersenloos overnemen, van buiten leren en reproduceren tijdens overhoringen.

Klinkt dat je bekend in de oren? Mij in ieder geval wel. Uit dat soort onderwijs moeten dan creatieve ondernemers en mondige burgers ontstaan. Helaas is dat eerder uitzondering dan regel.

De maatschappij heeft meerdere grote veranderingen ondergaan. Zo hebben het internet en meer recent smartphones en tablets ertoe bijgedragen dat informatie altijd en overal beschikbaar is. Sociale media zijn medeverantwoordelijk voor het omverwerpen van regimes, maar in het onderwijs komt de kennis nog steeds vrijwel uitsluitend van de alwetende bron, de leerkracht met zijn vaak meer dan vijf jaar oude handboek. Bovendien hebben leerkrachten geen enkele motivatie om te blijven presteren en boeiend les te geven, op de paar uitzonderingen na die leven voor wat ze doen en daar ook trots op zijn. Leerkrachten worden vast benoemd, ze krijgen een gegarandeerde, levenslange job. Dat is vragen om problemen. Je kan je toch niet inbeelden dat het er in de privésector ooit zo aan toe zou gaan? Iedereen maakt een drama van de buitensporige lonen van topmanagers, maar die zijn tenminste afhankelijk van de geleverde prestaties. Leerkrachten daarentegen verdienen aanvaardbaar hun boterham, maar hun loon is totaal onafhankelijk van de kwaliteit van het werk dat

ze leveren. Ze worden beloofd noch gestraft.

TOEKOMST

Aangezien die pijnpunten als het ware ingebakken zijn in ons denkbeeld, ben ik van mening dat er een shock door het onderwijs moet gaan, en wel zo spoedig mogelijk. We moeten evolueren naar een onderwijssysteem waarin leerlingen zichzelf en medeleerlingen kennis eigen maken. Bovendien moet leerstof gepersonaliseerd worden, niet geïndividualiseerd. Het verschil zit hem erin dat dezelfde leerstof op verschillende manieren naar voren gebracht kan worden, afhankelijk van het type brein van de leerling. Zo zouden theoretisch sterke kinderen de theorie kunnen lezen en dan toepassen, terwijl eerder deductief sterke types de theorie net zouden kunnen afleiden door interactieve experimenten uit te voeren. Als dan nog zou blijken dat een leerling de leerstof niet helemaal beheerst, kan die zich eerst wenden tot zijn medestudenten. Uitleg geven is immers een vaardigheid die vereist de kern van de zaak te snappen en te kunnen (her)formuleren. Zo krijg je een win-winsituatie. De snelle studenten leren extra vaardigheden en de minder snelle worden geholpen om op hetzelfde niveau te geraken. Uiteraard blijft een leerkracht aanwezig, maar die heeft een heel andere job. Het gaat niet meer om onderwijzen,

Zet leerlingen uit het ASO, het TSO en het BSO samen en laat hen ontdekken dat ze elkaar nodig hebben om producten te maken of succesvol een bedrijf op te richten.

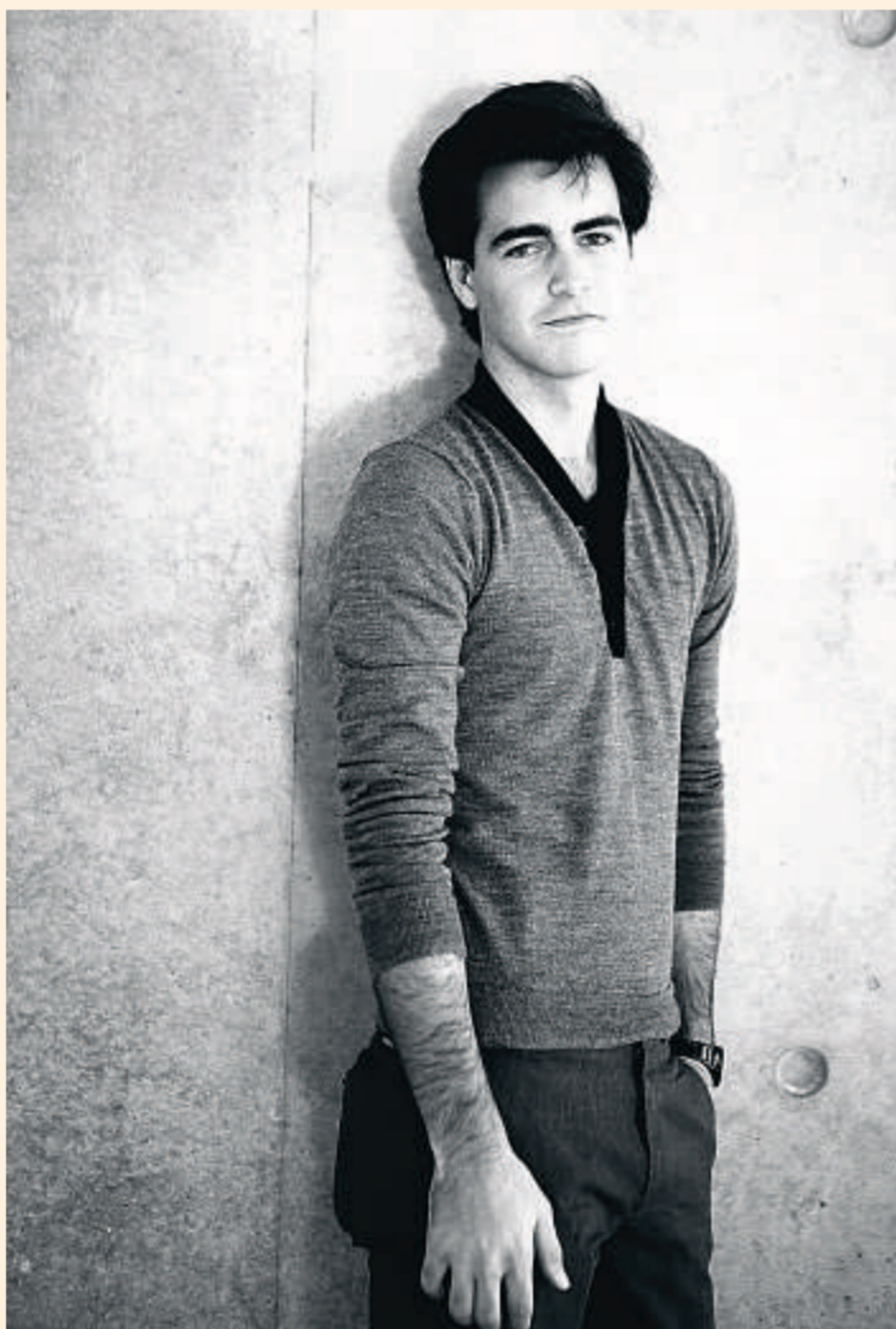
maar om ondersteunen. Enkel wanneer leerlingen in de knoop zitten met vragen, wordt van de leerkracht verwacht dat hij bijstuurt. Hij wordt een soort gps. Hij stuurt in de juiste richting, maar de leerlingen blijven achter het stuur zitten en leggen zelf het traject af.

Behalve aanpassingen aan de methodologie van lesgeven moeten ook de gereedschappen een upgrade krijgen. Het onderwijs maakt nog te veel gebruik van handboeken en werkschriften die niet alleen een zware last voor het milieu en de rug van het kind zijn,

maar ook snel verouderd raken en duur zijn om te vernieuwen. De oplossing ligt bij de tablets, ongeveer het formaat van een A4'tje. Alle handboeken en werkschriften altijd bij de hand, en toch slechts het gewicht van een half boek. Daar blijft het echter niet bij, ook aantekeningen kunnen zo eenvoudig gemaakt en bewaard worden. In plaats van met pen, potlood of balpen op papier te krassen en gebruik te moeten maken van passers, geodriehoeken en meetlatten, kan je heel eenvoudig met een touchpenneetje op een aanraakscherm notities nemen en tekeningen maken, waarbij vormen worden herkend en makkelijk manipuleerbaar zijn.

Daarnaast stellen softwarematige handboeken scholen in staat altijd de meest up-to-date informatie te verschaffen en is het eenvoudig eventuele fouten uit de leerstof te verwijderen. Bovendien krijgen leerlingen een krachtige manier om zichzelf te testen. De tablet zou de berekeningen van de student kunnen volgen, interpreteren en aanduiden waar eventueel fouten gemaakt worden. Klinkt dat allemaal als sciencefiction? Met de hedendaagse en betaalbare tabletcomputers behoort het tot de mogelijkheden.

We hebben het nu al gehad over de me-

Arne Van Acker

- Is student 1ste bachelor informatica aan de Universiteit Gent.
- **Vindt** dat het onderwijs dringend nood heeft aan een shocktherapie.
- **Meent** dat een leerkracht minder moet onderwijzen, en meer moet dienen als een gps.
- **Stelt** dat handboeken en werkschriften beter vervangen worden door een tabletcomputer.

thodologie en de gereedschappen, nu even over de structuur.

ONDERSCHIED

Er bestaat een pijnlijk onderscheid tussen beroeps-, technisch en algemeen secundair onderwijs, waarbij spijtig genoeg over bepaalde richtingen erg neerbuigend gedaan wordt. Om dat tegen te gaan, moet je de leerlingen in staat stellen te beseffen hoe de wisselwerking tussen de richtingen in elkaar zit. Zet een theoretisch wiskundige uit het ASO samen met een elektro-technicus uit het TSO en een student handel uit het BSO en laat hen ontdekken dat ze elkaar nodig hebben om producten te maken of succesvol een bedrijf op te richten. Integreer de studierichtingen en laat ze samen grotere projecten realiseren. Dat zal er niet enkel toe leiden dat de onderwaardering van het technisch en beroeps-onderwijs verdwijnt, het zal bovendien evolueren naar een sterkere integratie van theoretische dromen en praktische uitvoering. Een ander effect is dat mensen met verschillende culturele achtergronden en met verschillende visies op de wereld van jongs af aan leren samenwerken en ideeën uitwisselen. Dat leidt overtuigend tot meer begrip van andere culturen en een uitbreiding van de eigen horizon.

DE VIER GENOMINEERDEN

Sam LEDEGEN
'Moeder wat eten we vanavond?'

Lawrence URBAIN
'Ode aan de ambitie'

Arne VAN ACKER
'Next-Gen Onderwijs'

Jim VAN NUNEN
'We are the 100 procent'

Welke jonge visie op de wereld van morgen overtuigt u het meest? Breng uw stem uit op www.youngvisionaward.be en win een usb-stick.

roepsonderwijs hebben gevolgd niets kunnen realiseren, omdat ze er eenvoudigweg de vaardigheden niet voor hebben. Daarnaast is er natuurlijk ook de mengeling van culturen en wereldvisies, iets wat steeds belangrijker wordt in deze globaliserende wereld. Te snel heerst onbegrip tegenover andere culturen, dat geldt niet alleen voor andere religies, maar ook voor andere levenswijzen.

EUROPESE UNIE

Om de samensmelting van culturen en wederzijds begrip te versterken, vind ik dat de Europese Unie het onderwijs moet dicteren. Onderzoek alle onderwijssystemen en neem van alles het beste en secundair onderwijs in heel Europa gelijk. Zo moet het mogelijk worden al van jongs af aan meerdere talen te leren beheersen en ondergedompeld te worden in verschillende culturen, zonder dat de kinderen de kans lopen hun jaar te verliezen. Ik heb die kans in mijn leven gekregen. Samen met mijn ouders, broer en zus ben ik, toen ik in het zesde leerjaar zat, de wereld rondgetrokken. Zo'n ervaring laat een blijvende indruk na en ik heb toen veel 'geleerd' wat niet op school te leren valt.

Vandaag is het echter niet alleen de kwaliteit die telt, scholen moeten ook duurzaam worden. Leerlingen worden van alle kanten bestookt met scenario's steeds opnieuw rampen voorspellen, maar zien tegelijk dat hun eigen school allesbehalve energiezuinig is. Verouderde gebouwen met isolatie die te wensen overlaat. De verwarming vreet energie en de verlichting en IT-infrastructuur blijven vaak nodeloos aan staan. Hoe kunnen de leerkrachten verstaan dat hun leerlingen thuis inspanningen zouden leveren of hun ouders zouden proberen te overtuigen energiebesparende investeringen te doen? De volgende generatie zal serieuze problemen voorgeschoteld krijgen. Wijs ze dan toch zo goed en zo veel mogelijk de juiste weg.

Mijn visie op onderwijs sluit dus ook aan bij een duurzame samenleving, niet alleen door de scholen zelf CO₂-neutraal te maken, maar ook door jongeren erbij te betrekken en duidelijk te maken dat hun inspanningen echt wel baat hebben. Papierloos werken heeft tot gevolg dat een pak bomen gespaard blijven. Daarnaast kunnen scholen zonnepanelen, windmolens of warmtepompen installeren en samen met de leerlingen die installaties monitoren en bijhouden hoe groot de bijdrage aan de duurzame maatschappij van morgen is.

LOG GEVAARTE

Velen zullen hoogstwaarschijnlijk vinden dat ik in een utopie leef, want onderwijs is een log gevaarte dat door bureaucraten en conservatieve directeurs wordt bestuurd en vertraagd. Wel, aan hen zeg ik dit: 'Being defeated is a temporary condition. Giving up is what makes it permanent!' Als we ons neerleggen bij hoe bepaalde zaken - in dit geval het onderwijssysteem - in elkaar steken, dan kunnen we evengoed meteen in onze kist kruipen en alles zijn gang laten gaan. Het onderwijs moet hervormd worden, wil Europa en daarmee ook België nog bestaansrecht hebben in deze 21ste eeuw. Wij leveren geen goedkope arbeid, noch hebben we veel grondstoffen. We hebben enkel kennis. Als we onze enige troef uit handen geven, dan wil ik liever niet stilstaan bij de gevolgen.

ADVERTENTIE

Learning for the future

pwc

Leren stopt niet na afstuderen. Daarom krijg je bij PwC gemiddeld een maand opleiding per jaar, helemaal afgestemd op jouw kwaliteiten en persoonlijkheid. Benieuwd? Solliciteer op www.careers.pwc.be